

25.02.2006.

Vol.3, Broj 7.

Ministarstvo poljoprivrede,  
šumarstva i vodoprivrede  
Republike Srbije

Izveštaj pripremio : Institut  
za primenu nauke u poljo-  
privredi

Email:  
office@stips.minpolj.sr.gov.yu

telefon:  
011-  
3616283

[www.stips.minpolj.sr.gov.yu](http://www.stips.minpolj.sr.gov.yu)



## VOĆE I POVRĆE

Porast cena jabuke i kruške		1
Nove norme kvaliteta jabuke		2
Pregled cena voća i povrća		3-5
Cene voća i povrća u Hrvatskoj		6
"Bio Fach" u Nirnbergu		7

### Na zelenim pijacama porast cena jabuke Greni Smit. Cene ostalih jabuka uglavnom na nivou od prošle nedelje

**Zelene pijace:** Na zelenim pijacama, cene jabuke Ajdared uglavnom miruju na nivou od prošle nedelje, uz blago poskupljenje na pijaci u Kragujevcu i pad cena na

pijaci u Smederevu. Greni Smit je poskupeo na pijacama u Kragujevcu, Kraljevu, Pančevu i Subotici, a pojeftinio na pijaci u Loznici. Cene jabuka Zlatni Delišeš, Jonagold, Melroze, Mucu i Gloster uglavnom stagniraju na nivou od prošle nedelje, uz blagi pad cene Zlatnog Delišeša na pijaci u Pančevu i porast cene jabuke Jonagold na pijaci u Kragujevcu. Ostale jabuke koje se nalaze u ponudi skuplje su na pijacama u Kragujevcu i Vranju, a jeftinije na beogradskoj pijaci Skadarlija.

Kruške su u odnosu na prošlu nedelju pojeftinile na beogradskim pijacama Skadarlija i Kalenić i na zelenim pijacama u Smederevu i Novom Sadu, a poskupele u Kragujevcu i Kraljevu.

Zelene pijace su dobro snabdevene južnim voćem. Cene mandarina su više na beogradskim pijacama Skadarlija i Kalenić i na zelenim pijacama u Kragujevcu i Novom Sadu, a niže na pijaci u Kraljevu. Pomorandže su pojeftinile na pijacama u Zaječaru, Kikindi, Pančevu i pijaci Skadarlija u Beogradu, a poskupele u Subotici. Limun je poskupeo na pijaci u Kragujevcu, a pojeftinio na pijacama u Subotici i

beogradskoj pijaci Skadarlija. Cene banana su niže na beogradskim pijacama Kalenić i Skadarlija i na pijacama u Loznici, Zaječaru, Pančevu i Subotici, a više na pijacama u Kraljevu i Nišu.

Orah je pojeftinio na pijacama u Kragujevcu, Smederevu i beogradskoj pijaci Skadarlija. Cene lešnika su na nivou od prošle nedelje, uz pad cena na zelenoj pijaci Skadarlija u Beogradu.

*Pad cena na kvantaškoj pijaci u Beogradu. Poskupljenje jabuka u Novom Sadu. Cene u Kraljevu i Subotici stagniraju*

Na kvantaškoj pijaci u Beogradu, u odnosu na prošlu nedelju, beležimo najveći pad cena. Niže cene su jabuka Greni Smit i Gloster, krušaka, mandarina, oraha i lešnika, dok su pomorandže blago poskupele. U Novom Sadu su poskupele jabuke, a jeftinije su kruške i južno voće limun i pomorandže. Cene na kvantaškim pijacama u Kraljevu i Subotici stagniraju na nivou od prošle nedelje, a na kvantaškoj pijaci u Nišu poskupele su jabuke, a pojeftinile banane i pomorandže.

## **Nove norme kvaliteta jabuke**

Osnovni zadatak novih normi je regulisanje kvaliteta mezokarpa, jasno definisanje krupnoće ploda po veličini prečnika plodova, težina ploda, sadržaj suve materije u brixima, zatim sadržaj pesticida kao i izraženost sortnosti u organoleptičkom pogledu.

Nove norme kvaliteta jabuke važe od 01.08.2005. godine po odluci EU od 15.01.2004 (zakon CE 85/2004). Radi se o usvajanju zakona sa novim normama kvaliteta identičnim kao što je zakonom ta materija regulisana u SAD, Japanu i Novom Zelandu.



Koje su to novine u ovom zakonu - pravilniku o kvalitetu jabuke?

Osnovni zadatak novih normi

je regulisanje kvaliteta mezokarpa, jasno definisanje krupnoće ploda po veličini prečnika plodova, težina ploda, sadržaj suve materije u brixima, zatim sadržaj pesticida kao i izraženost sortnosti u organoleptičkom pogledu. Tako, na primer kada je reč o prečniku i težini, kod grupe krupnih jabuka standard za ekstra klasu je 65 mm/110 gr, klasu I je 60 mm/90 gr a klasu II je 60 mm/90 gr. Dimenzije i težine plodova I i II klase skoro su istovetne kod nekih sorti. Za I klasu su isključena odstupanja u sortnosti i stepenu zrelosti, a plodovi moraju biti neoštećeni. Kod II klase odstupanja mogu biti 5 -10%.

Pravilnikom - zakonom je propisana tvrdoća plodova u doba berbe i prodaje i kreće se od min. 4,5 - 9 kg/cm<sup>2</sup>.

Utvrđene su minimalne količine suve materije za sve kategorije kvaliteta. Ekstra kvalitet minimalno mora imati 11,5 brix, I klasa 10,5 brix a II klasa najmanje 9,5 brix.

Trenutno je usvojena tvrdoća u

širokom dijapazonu i očekuje se da će se za sorte, proizvodna područja I klase, ponovo formirati skale u okviru klasa koji su napred navedeni. Rok završetka ovih poslova je dve godine, a u tim su uključeni eksperti iz oblasti proizvodnje, skladištenja, transporta i prometa voća. Za sada u sitne sorte u Evropi ubrajaju sorte iz grupe Gala i Brenburn, a sve ostale sorte spadaju u grupu krupne kategorije kvaliteta.

Asocijacije za jabučasto voće - WAPA, ASSOMELA, USAA, COPA - COGECA, itd., oformile su stručne timove koji proučavaju dalje usavršavanje pravilnika, posebno u praktičnosti da se svaki plod, jedinica pakovanja obeleži svim oznakama: dimenzije, težina, tvrdoća, bixi. Posebno je dat zadatak ekspertima da hitno, a najkasnije do 2008. godine u potpunosti modifikuju norme kvaliteta sa aspekta potreba da se potrošnja jabuke znatno poveća.

I za kraj, može se izvući zaključak: U pogledu dimenzija norme su nešto tolerantnije i "sitnija roba može da se prodaje lakše", ali roba mora biti zaista kvalitetna u svim ostalim zahtevima. Potrošnja se uvođenjem ovih normativa može povećati (primer su SAD, Japan, Novi Zeland). Ušteda po broju domaćinstava je veća, potrošači se lakše odlučuju za kupovinu jer obeležavanje svih navedenih normi omogućuje informisanost svih probirljivih potrošača. Druga klasa jabuka kao jeftinija za siromašne slojeve društva dopunjuje jelovnik bogat vitaminom. Kod nas treba hitno otpočeti aktivnosti oko usvajanja ovih normi kvaliteta, jer jabuka kao voće to zaslužuje, a posebno proizvođači jabuke i verni potrošači. Na kraju, ovim merama, eliminisali bismo uvoz nekvalitetne jabuke iz severnih zemalja sa malo bixi i tvrdoće.

Zoran Šabić dipl. ing

*Izvor: Poljoprivreda.info*

**Cene voća i povrća - kvantaške pijace u Srbiji za period 13-19.02.2006. godine**

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina		
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica	
Banana (Bannana)	70	70	60	70	70	65
Grejfrut (Grapefruit)	70	65	---	70	70	---
Jabuka -ajdared (Apples-Idared)	30	25	27	28	30	30
Jabuka-Del.r. i mut. (Apples-Delrose and mut.)	---	---	30	40	---	---
Jabuka-Delises zlatni (Apples-Golden Delicious)	40	25	---	40	30	30
Jabuka-Gloster (Apples-Gloster)	35	---	---	40	---	---
Jabuka-Greni Smit (Apples-Grenny Smith)	38	25	28	40	30	30
Jabuka-Jonagold (Apples-Jonagold)	35	25	---	40	---	---
Jabuka-Mucu (Apples-Mutsu)	40	---	---	40	---	---
Kivi (Kiwi)	90	80	80	90	80	80
Kruška-ostala (Pear-other)	65	25	---	70	---	---
Limun (Lemon)	65	60	70	60	60	60
Mandarina (Tangerine)	72	70	70	70	60	60
Orah (Nuts)	400	350	350	400	---	---
Pomorandza (Orange)	53	45	40	48	50	50

  

Jedinica mere	Centralna Srbija			Vojvodina		
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica	
Cvekla (Beet - red)	25	20	20	20	---	---
Karfiol (Cauliflower)	150	---	---	210	---	---
Kej (Savoy)	35	---	---	35	---	---
Kej pupcar (Brussels sprouts)	100	---	---	100	---	---
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	200	---	---	180	---	---
Krompir-beli (Potato - White)	23	25	20	18	---	---
Krompir-crveni (Potato - Red)	22	20	18	18	20	20
Kupus (Cabbage)	35	25	30	25	20	20
Luk-beli (Garlic)	150	150	100	100	90	90
Luk-crni (Onion)	22	25	20	20	20	20
Paprika-babura (Pepper-Bell)	200	---	---	200	---	---
Paprika-šija (Pepper-Long shaped)	200	---	---	---	---	---
Paradajz (Tomato)	110	---	---	110	---	---
Pasulj - beli (Beans - white)	140	100	---	120	---	---
Praziluk (Leek)	70	75	60	60	---	---
Šargarepa (Carrot)	40	35	35	40	30	30
Spanac (Spinach)	110	---	70	100	---	---

**Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 13-19.02.2006. godine**

Jedinica mere (din/kg)	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						DOMINANTNE CENE				
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Cvekla (Beet - red)	50	40	---	30	40	40	30	40	40	35	40	---	---	40	30	30	30	40	40	40	30
Karfiol (Cauliflower)	300	300	---	150	---	---	---	---	---	---	---	100	100	250	---	---	---	---	300	300	---
Kelj (Savoy)	60	50	---	120	---	70	60	---	70	---	---	60	60	50	50	60	80	60	60	60	60
Kelj pupcar (Brussels sprouts)	160	160	---	---	---	---	---	---	140	---	---	100	90	160	150	---	120	100	160	160	150
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	250	250	---	250	---	220	---	200	---	---	250	250	---	250	150	---	230	---	250	250	---
Krompir-beli (Potato - White)	50	40	---	25	35	30	30	30	30	30	25	20	35	35	30	30	---	25	30	30	30
Krompir-crveni (Potato - Red)	40	40	---	25	30	25	25	30	30	30	25	20	30	35	25	30	25	25	25	25	25
Kupus (Cabbage)	50	50	---	40	40	40	50	60	50	50	50	40	40	40	40	50	40	40	40	50	40
Luk-beli (Garlic)	200	200	---	150	200	140	140	150	150	150	200	150	110	150	150	120	120	120	150	150	120
Luk-crni (Onion)	50	50	---	30	35	30	30	30	30	30	40	30	30	40	20	25	30	25	30	30	30
Paprika-babura (Pepper-Bell)	350	300	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	220	300	---	---	120	---	300	300	---
Paprika-šija (Pepper-Long shaped)	300	300	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	300	300	---
Paradajz (Tomato)	160	150	---	150	---	180	---	150	---	---	250	180	---	150	150	---	130	150	150	150	150
Pasulj - beli (Beans - white)	180	180	---	130	150	150	120	100	150	130	130	120	120	150	120	100	100	100	150	130	100
Praziluk (Leek)	100	100	---	50	100	100	100	120	80	80	100	25	100	100	80	70	90	80	100	100	100
Šargarepa (Carrot)	80	70	---	50	60	50	60	60	60	60	80	60	45	70	50	60	60	80	60	60	50
Spanac (Spinach)	140	130	---	150	200	150	100	150	---	---	100	60	90	140	100	---	160	200	150	150	150

**Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 13-19.02.2006. godine**

<i>Jedinica mere (din/kg)</i>	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA					DOMINANTNE CENE						
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Krajevo	Loznica	Nis	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Banana (Bannana)	75	70	---	75	80	70	75	80	85	80	80	75	80	70	80	80	80	70	75	80	75	80
Grejpfрут (Grapefruit)	90	80	---	90	100	100	120	90	---	100	80	80	90	100	100	100	100	80	80	80	90	80
Jabuka -ajdared (Apples-Idared)	50	40	---	30	30	30	40	40	30	30	30	35	30	40	30	30	30	30	30	30	30	30
Jabuka-Del.r. i mut. (Apples-Delrose and mut.)	70	60	---	40	30	---	45	35	---	---	---	35	35	60	40	35	35	---	35	35	35	35
Jabuka-Delises zlatni (Apples-Golden Delicious)	65	50	---	40	35	40	---	35	40	55	40	35	35	60	40	---	35	35	40	40	40	35
Jabuka-Gloster (Apples-Gloster)	60	50	---	---	30	---	---	40	---	---	---	35	35	60	---	---	---	---	35	35	35	35
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	60	50	---	30	30	30	40	40	40	40	30	35	35	60	50	---	35	40	40	40	30	35
Jabuka-Jonagold (Apples-Jonagold)	60	50	---	30	30	---	40	40	40	---	40	35	35	60	40	35	35	35	---	40	40	35
Jabuka-Mucu (Apples-Mutsu)	60	60	---	---	---	---	---	40	40	50	---	---	35	60	---	40	---	50	---	60	60	60
Kivi (Kiwi)	140	120	---	120	100	90	100	100	100	110	120	110	90	120	120	90	100	80	80	120	100	90
Kruška-ostala (Pear-other)	120	100	---	35	50	---	100	80	---	120	140	---	90	---	---	---	---	70	---	120	120	---
Limun (Lemon)	90	80	---	80	80	70	80	80	90	75	80	80	80	80	80	80	60	70	70	80	80	80
Mandarina (Tangerine)	110	100	---	80	80	80	100	80	---	100	100	100	---	100	70	---	90	80	70	80	80	70
Orah (Nuts)	450	400	---	350	400	450	400	400	350	300	500	400	450	450	400	400	320	450	450	400	400	450
Pomorandza (Orange)	65	60	---	50	60	60	60	60	70	65	60	50	55	70	60	60	60	60	55	60	60	60

**Komparativni prikaz cena voća i povrća u Hrvatskoj i Srbiji za period 13-19.02.2006. godine**

**Zelene povrće**

**Kvantaške cijene**

Proizvodi	Hrvatska		Zagreb		Beograd	
	kn/kg	din/kg	kn/kg	din/kg	kn/kg	din/kg
jabuka ajdared-apple Idared kg	6,52	77,65	-----	-----	50,00	30,00
jabuka jonagold-apple Jonagold kg	7,65	91,34	-----	-----	60,00	35,00
jabuka- zlatni delišes -apple Gold delishes kg	8,21	98,03	-----	-----	65,00	40,00
jabuka Granny Smith - apple Granny Smith kg	9,00	107,46	-----	-----	60,00	38,00
kruške-pear kg	15,13	180,65	13,50	161,19	120,00	65,00
kiwi-kiwi kg	13,19	157,49	12,50	149,25	140,00	90,00
mandarina-tangerine kg	7,00	83,58	9,00	107,46	110,00	72,00
pomorandža-orange kg	8,79	104,95	9,00	107,46	65,00	53,00
limun-lemon kg	10,01	119,52	9,00	107,46	90,00	65,00
grejfrut-grapefruit kg	12,26	146,38	11,00	131,34	90,00	70,00
banana-banana kg	7,52	89,79	7,00	83,58	75,00	70,00
paradajz-tomato kg	16,28	194,38	16,00	191,04	160,00	110,00
paprika šilja-pepper long shaped kg	24,50	292,53	-----	-----	300,00	200,00
paprika babura-pepper round shaped kg	24,39	291,22	-----	-----	350,00	200,00
paprika ostalo -pepper other kg	22,64	270,32	20,00	238,80	300,00	200,00
patližan-eggplant kg	17,69	211,22	20,00	238,80	300,00	220,00
krastavci salatni-cucumber large for salad kg	20,27	242,02	14,75	176,12	250,00	200,00
luk crni (crveni)-onion kg	5,02	59,94	5,00	59,70	50,00	22,00
luk beli-garlic kg	14,58	174,09	17,50	208,95	200,00	150,00
kupus -cabbage white kg	4,95	59,10	6,00	71,64	50,00	35,00
keji-savoy cabbage kg	7,84	93,61	8,75	104,48	60,00	35,00
šargarepa-carrot kg	8,50	101,49	9,00	107,46	80,00	40,00
karfiol-cauliflower kg	12,89	153,91	16,00	191,04	300,00	150,00
pasulj beli - bean white kg	15,66	186,98	20,00	238,80	180,00	140,00
pasulj šareni - bean cream kg	14,41	172,06	-----	-----	140,00	100,00
krompir-potato kg	3,05	36,42	3,50	41,79	40,00	22,00
šampinjoni-champignon kg	20,50	244,77	18,00	214,92	160,00	150,00
spanać-spinach kg	19,00	226,86	20,00	238,80	140,00	110,00

## **Srpski nacionalni štand na sajmu "Bio Fach" u Nirnbergu od 16.-19.02.2006**

BioFach - Međunarodni sajam trgovine organskim proizvodima (World Organic Trade Fair) koji se u različito vreme organizuje na četiri kontinenta (Evropa, Japan, SAD, Južna Amerika), u periodu od 16. do 19. februara 2006. godine

BioFach - Međunarodni sajam trgovine organskim proizvodima (World Organic Trade Fair) koji se u različito vreme organizuje na četiri kontinenta (Evropa, Japan, SAD, Južna Amerika), u periodu od 16. do 19. februara 2006. godine organizovan je u Nirnbergu pod pokroviteljstvom IFOAM-a (International federation of Organic Agriculture Movements) i Nemačkog Ministarstva za hranu, poljoprivredu i zaštitu potrošača.

Sajam je otvorio državni sekretar nemačkog ministarstva Dr Gerd Muller a specijalni gosti bili su predsednik IFOAM-a, poljski ministar poljoprivrede i gradonačelnik Nirnberga.

U toku održavanja sajma, poljoprivredne, prehrambene, kozmetičke, farmaceutske, tekstilne i druge organske proizvode, predstavilo je više od 2000 izlagača na površini od preko 70.000m<sup>2</sup> iz preko 100 zemalja sveta.

Za «zemlju godine» proglašena je Poljska a «proizvodi godine» (musli, jogurt od maline i limuna i boja za kosu-tizian) dobili su priznanja za kvalitet i obim prodaje.

Seminari vezani za reviziju evropske regulative, tržišta organskih proizvoda, trendove u organskoj proizvodnji, standarde, sertifikaciju,

kvalitet i zdravstvenu bezbednost proizvoda, svakodnevno su se održavali u kongresnom centru u organizaciji IFOAM-a, raznih organizacija i kompanija.

Predstavljanje sertifikovanih organskih proizvoda iz Srbije podržali su ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza RS (SIEPA), Nemačka organizacija za tehničku saradnju-GTZ sa Programom podrške ekonomskom razvoju i zapošljavanju u Srbiju WBF i USAID-Projekat za razvoj preduzeća u Srbiji SEDP.

Na srpskom nacionalnom štandu sertifikovano voće, žitarice, pečurke, uljarice i hladno ceđeno ulje, predstavila su preduzeća: «Donimpex» iz Velike Plane, «Sirogojno Company» iz Sirogojna, «Suncokret» iz Subotice, «Atle» iz Beograda, «Radoslov-i» iz Niša i «BMD» iz Arilja. Posetioци štanda su najviše bili zainteresovani za sušeno, smrznuto voće i voćne koncentrate a sklopljeno je i nekoliko ugovora.

Izvor: [www.minoplj.sr.gov.yu](http://www.minoplj.sr.gov.yu)